

NECESSITATS D'HABITATGE EN SALUT MENTAL I ADDICCIONS

Maite Tudela Marí - Co-directora de Grup ATRA

Comissió d'Estudi sobre la Salut Mental i les Addiccions - 6 de febrer de 2026

L'HABITATGE COM A EIX DE LA RECUPERACIÓ

Sense un habitatge segur, estable i digne, no és possible la recuperació d'una addicció ni d'un trastorn mental.

Serveis d'habitatge de les xarxes de:

SALUT MENTAL

Llars residència..... 268 places

Llars amb suport..... 190 places

DROGODEPENDÈNCIES

Comunitats terapèutiques..... 440 places

Pisos de reinserció..... 164 places

» NECESSITATS

- Adaptació dels Serveis a necessitats canviants (revisió cartera Serveis DDSI)
- Flexibilització de normatives i criteris d'accès: Dificultats de transició entre serveis

L'HABITATGE COM A EIX DE LA REINSERCIÓ

L'habitatge és un determinant de salut crític

- *Impacte del sensellarisme en les addiccions*
- *Impacte del sensellarisme en la SM*

» NECESSITATS

- Un sistema d'habitatge social robust i flexible que permeti l'accés prioritari a col·lectius amb especials dificultats.
- Reforç econòmic a les entitats socials per oferir suports especialitzats en habitatges amb un enfoc de reducció de danys

OBSTACLES EN L'ACCÉS A L'HABITATGE

L'ESTIGMA I LA DISCRIMINACIÓ: UNA BARRERA ESTRUCTURAL

sobre les persones: dificultats extremes per accedir a un lloguer

- expulsió del mercat residencial ordinari.
- conseqüències: saturació xarxa pública, frustració i retrocessos, sortides inadequades

sobre les entitats: enormes dificultats per aconseguir habitatges per obrir serveis residencials

- lloguers molt per sobre del que contemplen els pressupostos públics,
- propietaris i immobiliàries que no volen llogar a entitats socials,
- recursos residencials obsolets o mal ubicats.

QUÈ PORTA REALMENT A PERDRE L'HABITATGE?

TRENQUEM EL RELAT SIMPLISTA: EL SENSELLARISME NO TÉ UNA CAUSA ÚNICA

Major prevalença de consum de drogues i problemes de salut mental

Fenomen Bidireccional

No hi ha causes úniques sinó cadenes de causalitat i factors de risc acumulats que interseccionen (gènere, edat, experiència migratòria, classe social)

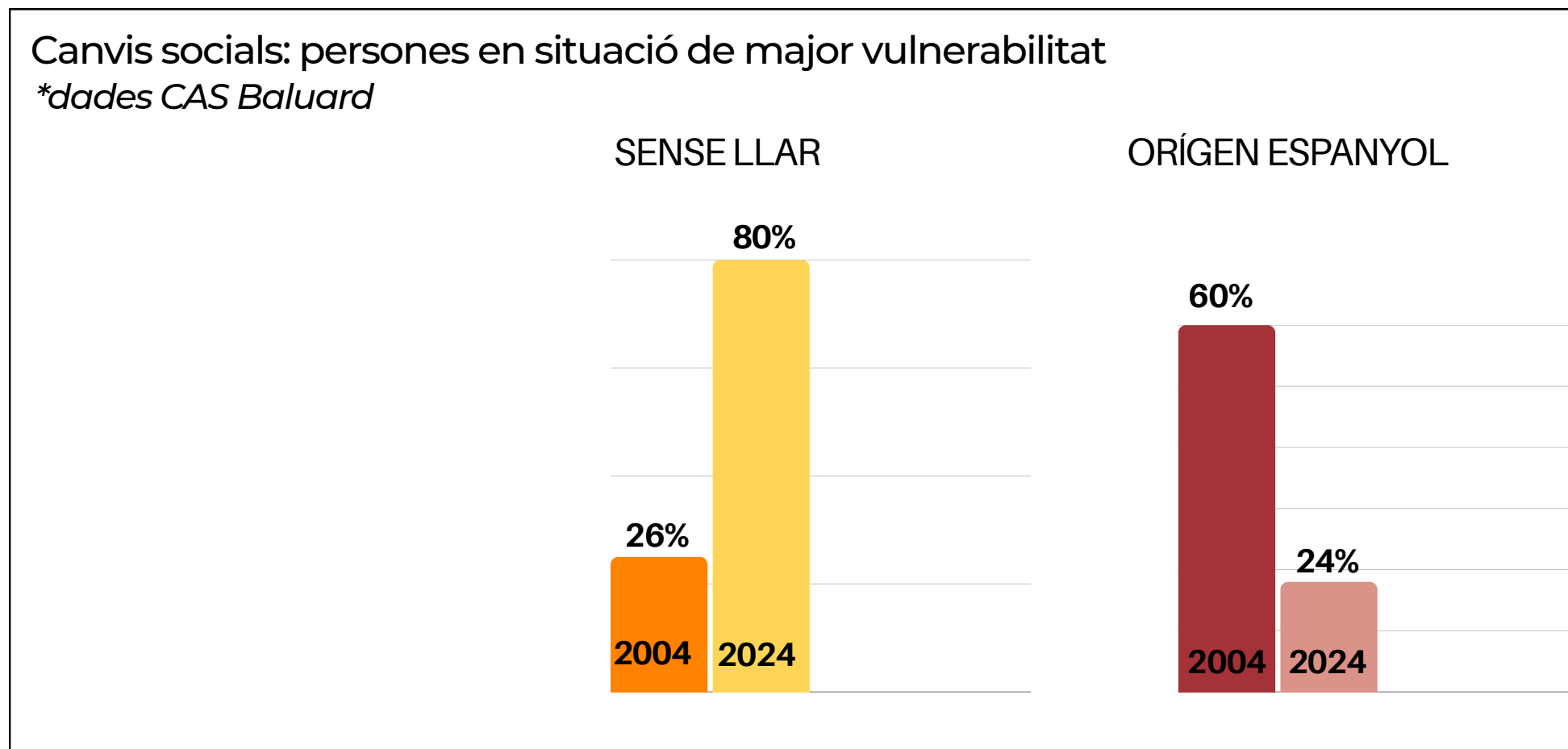
El que determina la vulnerabilitat no és el diagnòstic sinó la matriu de suports socials, econòmics i institucionals que envolta la persona

Què porta realment a perdre l'habitatge

Els principals factors de pèrdua d'habitatge són **estructurals i socioeconòmics**

- pèrdua de la feina i precarietat laboral
- conflictes familiars i esgotament de les xarxes de suport

la principal barrera no és el diagnòstic, sinó l'exclusió laboral i la discriminació sistèmica

Dones i persones LGTBIQ+ i sensellarisme: la realitat invisible

Impacte diferencial de gènere

- dades infrarepresenades
- molts més riscos: impacte de les violències masclistes

Dones drogodependents

- culpa interioritzada
- no denuncien (violències institucionals)
- serveis d'èxit: Metzineres, Cri Galena

LGTBIQ+ [encara no hi ha serveis]

» NECESSITATS

- Habitatge segur i digne amb suports especialitzats
- Abordatge del trauma

Un sistema fragmentat que perd eficàcia

- Impacte negatiu en l'accès a la salut: Discriminacions d'accès als Serveis
- Serveis que no s'adapten
- Fragmentació de les diferents xarxes
- Manca de dades que permetin fer un bon diagnòstic

» NECESSITATS

- Tenir dades fiables
- Superar la fragmentació de les xarxes (equips integrats)
- Serveis especialitzats: habitatges amb suports, housing first i housing led com a reducció de danys

NECESSITATS I DEMANDES

- Sistema d'habitatge social robust i flexible que permeti l'accés prioritari a col·lectius amb especials dificultats.
- Major inversió en els serveis de recuperació mitjançant habitatges amb suport per a persones amb trastorn mental i addiccions.
- Actualització de les normatives i requisits de l'administració (revisió de cartera de serveis, normativa reses..)
- Serveis especialitzats que integrin salut mental i addiccions amb equips interdisciplinaris que superin la fragmentació actual (formació).
- Reforçar amb estabilitat econòmica el teixit associatiu que pot gestionar l'acompanyament professional a persones amb TM i DD que utilitzen serveis d'habitatge.
- Millora en la recollida de dades per dimensionar adequadament els recursos.

No hi ha política de salut mental ni d'addiccions que pugui tenir èxit sense una política d'habitatge valenta.

GRÀCIES!

mtudela@grupatra.org

